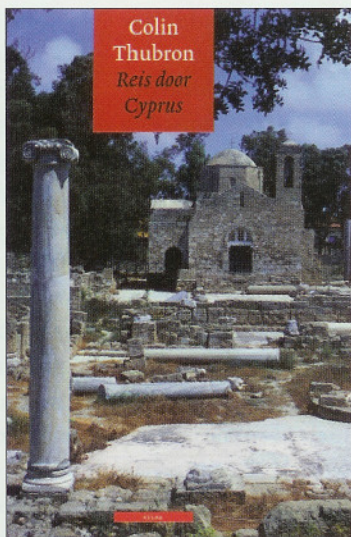

Voetreis door het ongedeelde Cyprus

'Lopen?!' riep hij – onder de mensen van het platteland geldt roepen niet als onbeleefd – 'daar kun je niet lopen!' Zijn rood geaderde ogen puilden uit van ontzetting. 'Weet je wel iets van dit land? Dat overleef je niet, nog geen minuut. De Turken denken vast dat je een spion bent. Iedere wachtpost zou je ter plekke in mootjes kunnen hakken!' Zo luidde de welgemeende waarschuwing die de Britse schrijver Colin Thubron kreeg toen hij begin jaren zeventig op Cyprus aan een oude man vertelde dat hij het eiland te voet wilde gaan verkennen. Thubron werd niet in mootjes gehakt, maar liep in vier maanden tijd kris kras over het eiland. Hij legde bijna 1000 kilometer af en beschreef deze avontuurlijke tocht na afloop in zijn boek *Journey into Cyprus*, dat in 1975 werd gepubliceerd en nu bij uitgeverij Anthos in een Nederlandse vertaling is verschenen.

De voettocht over 'het eiland van Afrodite' vond plaats in de lente en zomer van 1972. Cyprus was in die tijd nog een geheel van nauw met elkaar verweven Griekse en Turkse dorpen. Weliswaar niet volledig in harmonie, maar ook nog niet strikt van elkaar gescheiden, zoals dat nu het geval is. 'Een nerveus nabuurschap', zoals Thubron het in zijn voorwoord noemt. Twee jaar na Thubron's reis, in 1974, raakte het eiland verdeeld in een Grieks en een Turks deel en werd dit nerveus nabuurschap bijna iets om naar terug te verlangen. Toch was deze reis niet zonder

gevaren. Een paar jaar daarvoor was er niet zonder reden een VN-macht in deze internationale brandhaard gestationeerd en ook in de periode van deze voettocht waren er geregeld schermutselingen. En daarmee staat *Reis door Cyprus* niet op zichzelf in Thubron's oeuvre. De inmiddels 66-jarige Thubron reisde de afgelopen decennia herhaaldelijk naar gebieden die andere mensen – vanwege het gevaar, de onbegaanbaarheid of simpelweg het ongemak – niet zo snel bezoeken. Zo publiceerde hij in 1983 *Among the Russians*, waarin hij verslag deed van zijn autotocht dwars door de Sovjet-Unie ten tijde van de regeerperiode van Breshnev. Een paar jaar later verscheen *Behind the Wall*, over zijn reis door China per openbaar vervoer. In 1994 zwierf hij voor het boek *The Lost Heart of Asia* door de Centraal-Aziatische republieken Kazachstan, Tadzjikistan, Oezbekistan, Turkmenistan en Kirgizistan. En in

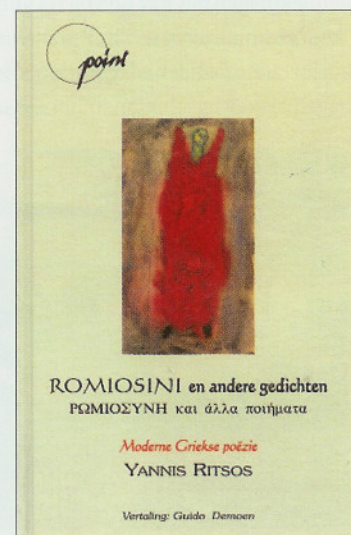
1999 ten slotte verscheen *In Siberia*, dat verhaalt van een reis door dit oostelijk deel van het Russische rijk. Stuk voor stuk reizen door landen die niet bepaald bekend staan om hun comfort en veiligheid. Uit interviews blijkt dat de schrijver dergelijke reizen langdurig en grondig voorbereidt. Hij leest gedurende een jaar alles over het gebied wat hij van belang acht. Daarnaast probeert hij de taal onder de knie te krijgen. Zo leerde hij de afgelopen jaren al Russisch, Grieks, Turks, Mandarijn en Arabisch. Tijdens zijn tochten, die meestal een paar maanden duren, reist hij in principe alleen. Reizen met een landgenoot leidt hem af van het ontdekken van een land en zijn inwoners. Hij reist bij voorkeur te voet of met het openbaar vervoer, omdat deze manier van verplaatsen tot het meeste contact met de plaatselijke bevolking leidt. Deze aanpak vinden we ook terug in *Reis door Cyprus*. Thubron logeert niet in hotels of pensions, maar slaapt in de openlucht, bij boeren, herders of in kloosters. Het grootste traject legt hij te voet af. Dat dit van tijd tot tijd leidt tot blaren, kapotte voeten, overnachtingen in regen en kou, neemt hij voor lief. 'I'd much rather have a bad time, than no time at all', is een van zijn bekende uitspraken.

De eruditie, het rijke taalgebruik en de multidisciplinaire benadering van het boek doen sterk denken aan de reisverslagen van Patrick Leigh Fermor. Zo worden de levendige beschrijvingen van ontmoetingen, gesprekken en anekdotes afgewisseld met passages over flora en fauna, architectuur, rituelen, mythologie en de ingewikkelde geschiedenis van het eiland. We lezen over al die vreemde mogendheden die hun invloed hier achterlieten: Myceners, Venetianen, Franken, Romeinen en kruisridders uit het Westen; Egyptenaren, Perzen, Assyriërs, Feniciërs en

Arabieren uit het Oosten. Om die reden noemt Thubron zijn reis ook wel een ondergrondse tocht omhoog door de vreemde lagen van Cyprus. En bovengekomen, na vier maanden, concludeert hij dat – ondanks de toevloed en versmelting van volkeren – de essentie van dit eiland hellenistisch is: 'Want de geest die het eiland het grondigst heeft gevormd was de triomf, hoe gedeeltelijk ook, van Griekenland.'

Colin Thubron, *Reis door Cyprus*, Atlas, ISBN 90 450 1146 8, 320 pp., € 24,90

Frederiek Lommen

Romiosyni en andere gedichten

Romiosyni en andere gedichten
Onder deze titel verscheen onlangs bij Point v.z.w. in België een tweetalige bloemlezing met poëzie van Yannis Ritsos. De Nederlandse vertaling is van de hand van Guido Demoen.

Romiosyni en andere gedichten, Point v.z.w., ISBN 90-71152-90-1, 175 pp., harde koft, € 29,75 incl. verzendkosten, te bestellen bij Point v.z.w., Schapenstraat 157 1750 Lennik België, ook via www.point-editions.com